

Arbejds- og Socialministeren (Søren P. Larsen): Jeg takker Udvalget for hurtig og velvillig Behandling af Lovforslaget. Jeg mente, det var min Pligt at foreslå en Forlængelse ogsaa af de midlertidige Bestemmelser, men da Spørgsmaalet er rejst her i Tinget og har fundet Udvalgets Tilslutning, fandt Ministeriet heller ingen Grund til at modsætte sig, at Paragraffen udgaar.

Hermed sluttede Forhandlingen.

§ 1, det stillede Ændringsforslag, Lovforslagets Tekst, saaledes ændret, samt Lovforslagets Overgang til tredje Behandling vedtoges uden Afstemning.

Derpaa fulgte:

Første Behandling af Forslag til Lov om Tillæg til Værnepligtslovgivningen.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3259; Fremsettelsen findes i Tidenden Sp. 451).

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Stumph: Det Lovforslag, som den højtærede Indenrigsminister har fremsat om Tillæg til Værnepligtslovgivningen, er en 100 pCt.s Bemyndigelseslov, som ikke indeholder selv den svageste Mulighed for en Appel af den Afgørelse, den højtærede Minister træffer. Lovforslaget, der i sin Virkning er analogt med det, der efter forrige Verdenskrig blev vedtaget af Rigsdagen, indeholder kun 2 Paragraffer, og er saadan set let overskueligt.

Lovforslagets Indhold er samlet i § 1, hvorefter Indenrigsministeren bemyndiges til efter Forhandling med Forsvarsministeren efter Ansøgning at fritage værnepligtige for Militærtjeneste eller civilt Arbejde i Fredstid, naar det godtgøres, at paagældende inden for Tidsrummet 1. September 1939—31. December 1945 har forrettet Tjeneste i en fremmed Magts væbnede Styrker. Ogsaa værnepligtige, der paa Grund af Ophold i Udlandet, paa Færøerne eller i Grønland inden for Tidsrummet 1. September—5. Maj 1945 ikke har forrettet Militærtjeneste her i Landet, kan fritages for saadan Tjeneste eller civilt Arbejde i Fredstid; det vil sige, at Sømænd, Arbejdere, Tjenestemænd og andre, der har opholdt sig i Udlandet eller i vor fjerne Koloni, vil

kunne fritages for Indkaldelse til Militærtjeneste. Fritagelsen gælder baade for Indkaldelse til første Uddannelse og for Genindkaldelser, men de paagældende skal møde til Sessionsbehandling. Indenrigsministeren kan ogsaa i andre Tilfælde, hvor særlige Omstændigheder, der staar i Forbindelse med de ekstraordinære Forhold i det anførte Tidsrum, og som gør det ubilligt at indkalde den værnepligtige til Militærtjeneste, fritage ham derfor. Her tænkes paa værnepligtige, der under Krigen har opholdt sig her i Landet, og som f. Eks. har været arresteret af Besættelsesmagten, eller som i en lang Periode — der tales ikke om, hvor lang — har maattet føre en illegal Tilværelse, og for hvem Aftjening af Værnepligten nu vil være en Hindring for, at den paagældende kan genopbygge en borgerlig Tilværelse. Ogsaa værnepligtige, der har været tvunget til at gøre Tjeneste i Aksemagternes Styrker, kan faa Fritagelse, naar de har dansk Indfødsret.

Der synes saaledes at være aabnet Adgang til, at alle, der med Rimelighed kan siges at have Krav paa at blive fri for Indkaldelse til Militærtjeneste, ogsaa kan blive det, men da der jo i 1945 har været afholdt Session, og da adskillige af de værnepligtige, der blev behandlet der, er indkaldt til Tjeneste, vil jeg spørge den højtærede Minister, om jeg forstaaer Situationen ret, naar jeg mener, at en allerede indkaldt værnepligtig, der i øvrigt opfylder Betingelserne for Fritagelse for Militærtjeneste og ansøger derom, vil kunne regne med straks at blive fritaget og hjemsendt.

Der er ikke i Lovforslaget eller i Motiverne dertil Tale om, at en Ansøger i en vis Tid skal have gjort Tjeneste i de allierede Hære eller have været i Koncentrationslejr eller under Jorden i en Tid af en vis Længde. Der tales i Bemærkningerne om værnepligtige, der i længere Tid har været arresteret, og værnepligtige, der i en lang Periode har maattet føre en illegal Tilværelse, men noget bestemt Tidsrum er ikke opgivet og kan maaske heller ikke opgives. Det hele afhænger altsaa af Ministerens Skøn, og jeg vil derfor udtale Haabet om, at den højtærede Minister vil være i Solskinshumør, naar han skal behandle de mange Ansøgninger, der utvivlsomt vil indkomme om Fritagelse for Militærtjeneste.

Med disse Bemærkninger kan jeg paa mit Partis og egne Vegne anbefale det fremsatte Lovforslag til hurtig Behandling og Vedtagelse i det høje Ting, men da jeg ved, at der er Ønske om en kort Udvalgsbehandling af Forslaget, skal jeg ved For-